

»Tá ið sjúkra-røktarfrøðingarnir komu út við broyttum fortreytum, so broytti tað nógv fortreytirnar fyri hesar samráðingar. Tað hevði stóra ávikan á, hvussu tingini vórðu gjørd«

á námsfrøðiliga økinum. Dagsstovnaðkið var nýliga lagt út til kommunurnar í 2000, og í 2005 var man í gongd við at broyta dagsstovnalógina, og tá var ein long samráðingar tilgongd. Limatalið tvífaldaðist, tí tað var ein stórus vøkstur í stovnum og arbeiðsplássum.

Í dag eru fleiri enn 2000 limir í felagnum, og hann greiðir frá, at ein av avbjóðingunum við stóra vøkstrinum er samskipti við limirnar.

–Eitt felag, sum vaksur skjótt fær avbjóðingar við at samskipta við limirnar. Øll kunnu ikki spyrjast, og avstandurin millum nevndina og limirnar vaksur. Tað fylti nógv tá og fyllir nógv enn. Vit arbeiða enn við bygnaðinum, soleiðis, at vit røkka út til einstøku limirnar, og hetta er ein avleiðing av skjóta vøkstrinum, sigur Jógvan Philbrow.

Formaður

11. April 2015 varð Jógvan Philbrow valdur sum formaður í Føroya Pedagogfelag. Hann greiðir frá, at hann valdi at stilla upp sum formaður, tí hann ynskti nakrar roytingar á námsfrøðiliga økinum. Størsta ynski var at broyta lønina.

–Eg havi alla tíðina strembað móti betri lønarviðurskiptum, og at lønarviðurskiptini vórðu javnsett við aðrar bólkar, sum líkjast, sigur hann.

Hugburðurin er broyttur

Tað er torført at nágreina, heldur Jógvan Philbrow, men hann er tó vísur í, at almenni og politiski

hugburðurin til námsfrøðina í Føroyum er broyttur.

–Eg haldi, at tað eru færri, sum hava býttar viðmerkingar um, hvørt námsfrøðingar eru neyðugir ella ikki. Tey flestu skilja, at pedagogar eru ein partur av samfelagnum, og at okkum tørvar námsfrøðingar og skipaði viðurskipti í arbeiðinum við børnum og fólki við serligum tørvi, sigur hann.

–Oftast møtir man lögnum holdningar í teimum lítlu kommununum. Tað kemst óivað av, at fólk ikki hava havt kunnleika til økið, tí í fleiri ár hava barnagarðar bert verið á teimum stóru plássunum, og sjálvt har hevur tørvurin ikki verið dekkjaður, og tað hava tí verið fá fólk, ið hava havt tilknýti til stovnar. Eftir hondini kenna tey flestu til, hvat ein barnagarður er. Tey flestu hava børn ella ommu- og abbabørn, sum eru á stovni, sigur hann um broytingina.

Verkfallið

Tað hevur verið eitt øgiligt trýst á Jógvani hesar vikurnar ímeðan verkfall og verkban hevur verið.

–Tá ið vit fóru til samráðingar, avtalaðu vit, at vit máttu slökkja pedagogin. Vit royndu at halda fokus, tí tað vóru ting, ið skudlu avgreiðast, og annað kundi ikki órógv kósina ov nógv. Tað hevur hepnast betri summar dagar enn aðrar. Men tað hevur verið hart, staðfestir hann.

–Vit hava fingið góðan stuðul, men vit hava eisini hoyrt útsagnir, ið hava verið óhepnar.

Støðið fyri samráðingarnar millum Pedagogfelagið øðrumegin og Figgjarmálaráðið og Kommun-

ala Arbeiðsgevarafelagið hinumegin var lagt til samráðingarnar, ið vóru í 2015.

– Tá høvdu vit longu eitt uppskot um nýggja skálagongd. Fyrirreikingartilgongdin til hesar samráðingarnar hevur vart frá samráðingunum í 2015 til nú. Tá ið sjúkrarøktarfrøðingarnir komu út við broyttum fortreytum, so broytti tað nógv fortreytirnar fyri hesar samráðingar. Tað hevði stóra ávikan á, hvussu tingini vórðu gjørd, sigur hann.

– Okkara sáttmáli er so ómetaliga afturúrsligdur á nógvar mátar. Hetta er alt frá viðbótum til kvøldararbeiði, skálagongd, eftirløn og onnur viðurskipti, ið ikki eru á jøvnum støði við aðrar fakkbólkar. Har er ein rúgv av avbjóðingum, sum vit nú hava lyft eitt sindur, so tá tað arbeiði verður gjørt, átti tað ikki at verði líka torført at komið á mál, heldur hann.

At koma á mál, heldur Jógvan, er at fáa eina avtalu, sum er rættvís: Ein lønargongd, sum er rímlig, tá hon verður samanborin við aðrar fakkbólkar.

–Treytirnar fyri barsil og sjúkrarfráveru mugu til dømis vera líka, líkamikið hvørjum felagi, tú ert í, staðfestir hann.

Ofta skal man vænta, at kanónirnar til tíðir venda skeivan veg í eini orrustu. Tað heldur Jógvan Philbrow tó ikki, at Pedagogfelagið merkti, tá limirnir vóru í verkfalli og verkban.

– Vit hava fingið dyggan stuðul frá limunum hesa tíðina. Limirnir eru komnir framvið við blómum, skipað fyri tiltøkum og so framvegis, sigur hann.

–Samhugin vaks næstan hvørja ferð mótparturin úttalaði seg, tí har vóru nógvar keðiligar viðmerkingar og fjaldar hóttanir frá Almannaverkinum. Samstundis hevði Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar fingið eina góða avtalu, og tá tað gjørdist greitt, at ætlanin ikki var at fara

við Pedagogfelagnum á sama hátt, so var tað óskiljandi fyri tey allar flestu, sigur hann.

Myndugleikarnir hava sett útbúgvingina á stovn og skriva lógina um dagstovnar og dagrøktir, soleiðis at faklig atlit skulu takast, og leggja krøv um, hvat skal dokumenterast og gerast á stovnunum. Tí kendist tað niðurgerandi og særandi, sum námsfrøðingur, at spurnartekin varð sett við, um hetta er eitt fakøki, ið hevur nakran týðning, heldur Jógvan Philbrow.

–Sum námsfrøðingur veit man, at arbeiði er umráðandi. Stórus partur av grundarlagnum hjá børnum verður lagt av námsfrøðingum. Vit hava ein stóran leiklut við at hjálpa til við at tryggja framtíðina í landinum. Umframt eru tey veikastu og ósjónligastu borgararnir á sambýlinum og bústovnunum, og hesi eru námsfrøðingar lívæðrin hjá. Tí pína slíkar útsagnir, hóast eg sum formaður veit, at hetta er partur av sjónleikinum og psykologiska spælinum, staðfestir hann.

Meir er at stríðast fyri

Hóast Jógvan Philbrow er nøgdur við úrslitið eftir nakar drúgvur vikur við samráðingum, verkfalli og verkban, so heldur hann, at tað enn er nógv, at stríðast fyri hjá pedagogunum í Føroyum.

–Við hesi semjuni eru vit komnir væl á leið, tí endalønin líkist endalønini hjá sjúkrarøktarfrøðingunum í sáttmálaskeiðinum og kemur upp ímóti tí hjá lærarunum. Har manglar tó enn eitt lønarstig, áðrenn tað er ájavnt. Síðani er eisini uppruddingar rundanum, hvussu fólk eru innplaseraði í talvuni. Tvey ár eru tikin av skálagongdini, soleiðis at tað í 2019 verður 14 ár, men áramálið eigur at verða stýtt niður á 10 ella 12 ár, sigur hann.

–Eisini eiga vit, at fáa tamarhald á eftirlønunum, ið ikki eru javnsettar. Nú fáa hjálparfólk og

kommunalsettir námsfrøðingar 12 prosent. Landspedagogarnir fáa tó 14 prosent, og leiðarar fáa 15 prosent. Tað mugu vit fáa javnsett við hægsta felagsnevnara, soleiðis at øll fáa 15 prosent í eftirløn, leggur Jógvan Philbrow afturat.

Hann heldur, at tað, sum semjan millum Føroya Pedagogfelag og Figgjarmálaráðið og Kommunala Arbeiðsgevarafelagið hevur framum aðrar semjur er, at øll fáa okkurt burturúr semjuni beinanvegin.

Var semja ikki funnin millum partarnar mánanáttina 14. januar, so fóru 21 onnur fakfeløg í samhugaverkfall mánamorgunin. Jógvan Philbrow heldur, at hetta eisini var við til at leggja eitt ávíst trýst á Figgjamálaráðið.

Spurdur um hann ikki skilur grundgevingina hjá Kristinu Háfoss, landsstýriskvinnu í figgjarmálum, um at landið ikki hevur ráð til at hækka lønina hjá øllum feløgnum, ið skulu til samráðingar, sigur hann, at hann í størsta mun var ónøgdur við, at avgjørt var, hvussu sáttmálin skuldi síggja út, áðrenn samráðingarnar byrjaðu.

– Eg haldi, at Kristina Háfoss eigur at taka einstøku fakfeløgini í álava og hyggja at einstøku viðurskiptunum hjá hvørjum fakfelagi sær. Um vit bert koyra eftir eini skipan, ið er stýrd av einum excel arki, so skeiklar tað skipanina, og tú fært ikki rudda upp í ymisku tingunum. Tú skapar heldur ikki álit og dialog millum arbeiðsgevara og arbeiðstakara. Man eigur at seta seg niður og víðgera avbjóðingar, sum man hevur hvør í sínum lagi. Síðani skal man finna individuellar loysnir fyri ymisku bólkar, ið hava ymiskar umstøður og tørvir, staðfestir hann.

»Eg havi alla tíðina strembað móti betri lønarviðurskiptum, og at lønarviðurskiptini vórðu javnsett við aðrar bólkar, sum líkjast«